

R É S U M É

La grotte Nerotrypa en Arcadie No 3551

Par Anne Petrochilos

La grotte Nerotrypa se trouve sur les flancs du torrent Castriti à une hauteur de 6 m. du lit du torrent, à une distance de 500 m. N.O. du village Lykosoura en Arcadie. Cette grotte a été explorée en Octobre 1966. Son entrée est de 1 m. \times 0,80 m. Après une descente de 13 m. a peu près on rencontre une rivière souterraine coulant dans un tuyau de 1 m. \times 0,50 m. en direction O. à E. L'emploi de cette eau dont le débit, assez sérieux, n'a pas été mesuré est à envisager pour l'irrigation de la contrée qui manque d'eau.

R É S U M É

Les grottes Preventza de la province Valtos, No 3543-3550

Par L. Gheromitsos

Les grottes s'élevant à huit se trouvent à une distance de 200 à 500 m. de la rive du fleuve Achéloos près du village Preventza. Elles se trouvent près du lac artificiel Kastraki. Les grottes furent explorées en Juin 1962. Leur longueur totale est de 1000 m. appr. La grotte la plus importante est la grotte de Kissoti d'une longueur totale de 235 m. et d'une longueur de couloirs de 480 m. L'entrée conduit par un couloir de 35 m. à une salle de 30 m. de diamètre à riche décor stalactitique. Cette salle reçoit la lumière par trois ouvertures à son plafond d'une hauteur de 25 à 30 m. Cette salle contient certaine plantes et arbustes (lauriers etc.). A la suite de cette salle un couloir conduit aux autres salles où on trouve un riche décor stalactitique, de perles de caverne, ainsi qu'un accumulement de guano d'une hauteur de deux mètres. La grotte est habitée par des chauves souris ainsi que certains insectes, dont on n'a pas pu faire la capture.

ΤΑ ΣΠΗΛΑΙΑ ΠΡΕΒΕΝΤΖΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΒΑΛΤΟΥ

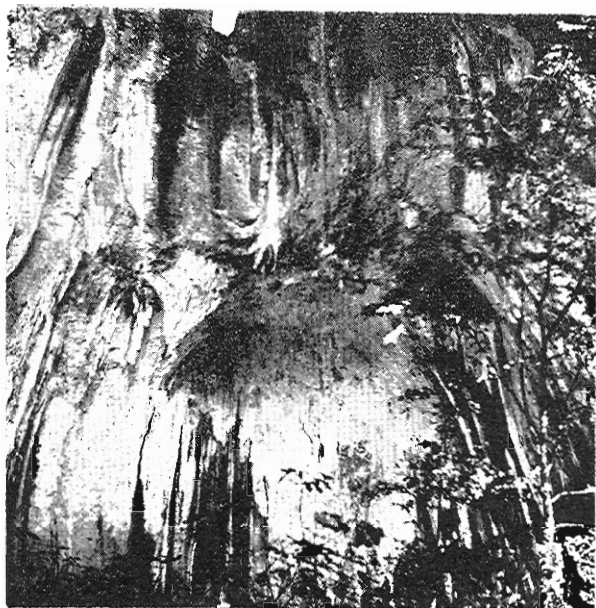
Άριθ. Σπηλ. Μητρ. 3543-3550

Υπό Λουδ. Γερομήτσου

Ἡ ἀνακοίνωσις περὶ τῆς ὑπάρξεως πολυαριθμίων ἀνεξερευνητῶν σπηλαίων παρὰ τὸ χωρίον Πρεβέντζα τῆς ἐπαρχίας Βάλτου, πρὸς τὴν Ε.Σ.Ε. ἐγένετο ἀπὸ τὸν κ. Ἰ. Σοῦμπασην, ὑπάλληλον τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Βορειοανατολικῶς τοῦ χωρίου Πρεβέντζα καὶ εἰς ἀπόστασιν 200—500 μ. ἀπὸ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ Ἀχελώου, ὑπάρχει πληθώρα σπηλαίων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξερευνήσαμε τὰ δικτῶ συνολικῆς διαδρομῆς 1.000 μ. παρόλου τὴν 4ην καὶ 5ην Ἰουνίου 1962.

Σήμερον ἡ Πρεβέντζα συνδέεται ὁδικῶς μὲ τὸ Ἀργίτιον καὶ τὴν Ἀμφιλο-



Σπήλαιον Κισσωτῆς Πρεβέντζας. Διαφαίνονται θάμνοι καὶ σταλακτικὸς διάκοσμος εἰς ἀπόστασιν 60 μ. ἀπὸ τὴν εἰσοδὸν του.

Φωτ. Λ. Γερομήτσου

χίαν δι' ἀμαξιτῆς ὁδοῦ 35 χιλμ. Ἐντὸς δύο μέχρι τριῶν ἐτῶν, τὸ μεγαλύτερον τμῆμα τῆς ὁδοῦ αὐτῆς θὰ καλυφθῆ ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ κατασκευαζομένου ὑπὸ τῆς ΔΕΗ ὕδατοφράκτου παρὰ τὸ χωρίον Καστράκι, Βάλτου.

Τὰ σπήλαια Πρεβέντζας θὰ καταστοῦν τότε παραλιμναία καὶ θὰ εὐρισκῶνται μερικὲς δεκάδες μέτρα ἀνωθεν τῆς στάθμης τῶν ὑδάτων τῆς Τεχνιτῆς Λίμνης. Ἡ προσπέλασις θὰ γίνεταί διὰ πορθμείων.

Σημαντικώτερον τῶν ἐξερευνηθέντων σπηλαίων εἶναι τὸ σπήλαιον Κισσωτῆς Α.Μ. 3550.

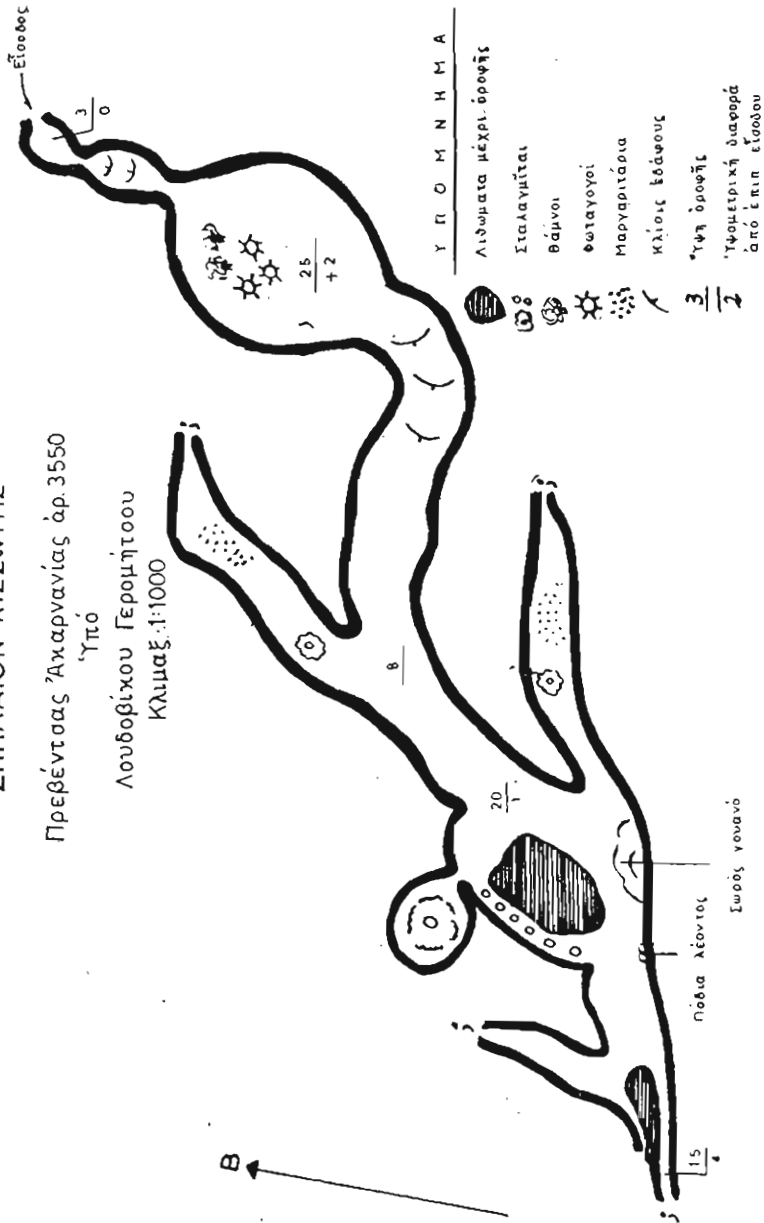
ΣΠΗΛΛΑΙΟΝ ΚΙΣΣΩΤΗΣ

Πρεβέντσας Ἀκαρνανίας ἀρ. 3550

Ἵπτό

Λουδοβίκου Γερομήτου

Κλίμαξ: 1:1000



Τυπομετρικῶς εὐρίσκεται ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἰσοδιαστάσεως μετὰ τῶν ὑψηλοτέρων σημείων τοῦ χωρίου Πρεβέντζα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπέχει περὶ τὰ δύο χιλιόμετρα.

Ἡ εἴσοδος τοῦ διαστήσεων 8 X 6 μ. με ὕψος ὄροφῆς 3—4 μ. ἦτο ἄλλοτε τμήμα τοῦ ἐσωτερικοῦ τοῦ σπηλαίου, ἀπεκαλύφθη δὲ λόγῳ τῆς καταρρεύσεως τοῦ ἐδάφους εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, ὡς μαρτυροῦν οἱ κατακεείμενοι πρὸ αὐτῆς ὀγκόλιθοι καὶ δύο ὄπαι εἰς τὴν ὄροφὴν τῆς. Ἡ κυρία, ὅμως, ἀπόδειξις εἶναι ἡ ὑπαρξίς ἀρκετοῦ λιθωματικοῦ διακόσμου ἐπὶ τῶν ἀριστερῶν τοιχωμάτων τῆς εἰσόδου.

Μετὰ διαδρομὴν ἐντὸς διαδρόμου 35 μ., κατὰ τὴν ὁποῖαν παρουσιάζεται καὶ μία ἀκόμη κατάρρευσις μικροῦ τμήματος τῆς ὄροφῆς, καὶ ἀφοῦ διέλθωμεν διὰ δύο ὀχετῶν, εἰσερχόμεθα εἰς ἓνα κωνοειδῆ θάλαμον, διαμέτρου βάσεως 30 μ. π. καὶ ὕψους 25—30 μ. Ὁ θάλαμος σχηματίζει μεγαλοπρεπῆ θόλον με πλούσιον σκοτεινόχροον λιθωματικὸν διάκοσμον, φωτιζόμενον ἀρκετὰ ἀπὸ τὸ ἥλιακὸν φῶς, τὸ ὁποῖον εἰσχωρεῖ ἐκ τριῶν ὀπῶν τῆς ὄροφῆς.

Ἐπὶ τοῦ δαπέδου ὑπάρχουν διάφορα φυντά καὶ θάμνοι (δάφνη κ. ἄ.).

Ὁ θάλαμος αὐτὸς ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος ἀναπαυτηρίου τοῦ ὑπεδάφους διὰ τοὺς ἐπισκέπτας τοῦ σπηλαίου, με ἀρκετὰ ὑποβλητικὴν ἐμφάνισιν, ὅπου ἡ γαλήνη, πού ἐπικρατεῖ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν διαταρράσσεται μόνον ἀπὸ τοὺς κωρυγμοὺς διακρόρων κορακοειδῶν, τὰ ὁποῖα φωλιάζουν εἰς τὰς ρωγμάς τῆς ὄροφῆς.

Τὸ σπήλαιον συνεχίζεται, εὐρύχωρον πλέον κατὰ πλάτος καὶ ὕψος, με δάπεδον λασιπῶδες. Τοῦτο ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν παρατηρουμένην ἀφθονον σταγονορροήν καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ ὑπάρχον στρώμα γουανό, πάχους 10—15 ἐκ. μ. Εἰς ἓνα σημεῖον τοῦ κυρίου ἄξονος ὑπάρχει σωρὸς γουανό ὕψους 2 μ. καὶ ὄγκου 10—15 κ. μ.

Εἰς τοὺς δύο πρώτους, πρὸς τὰ ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ διαδρόμους τοῦ σπηλαίου ὑπάρχουν μεγάλαι ποσότητες ἀπὸ μαργαριτάρια σπηλαίων. Μερικὰ ἐξ αὐτῶν ἔχουν διάμετρον 6—7 ἐκ. μ. καὶ ὁμοιάζουν εἰς σχῆμα καὶ χρωματισμὸν με τμήμα ἐπιφραεῖας κουνουπιδίου.

Ὁ ΒΔ. κυκλικὸς θάλαμος ὁμοιάζει με συγκρότημα λευκοῦ παγωμένου πίδακος, διαμέτρου 5—6 μ., με κυκλικὸν κιγκλίδωμα ἐκ σταλαγμιτῶν ὕψους 0,50 μ.

Τὰ χαρακτηριστικώτερα στοιχεῖα διακόσμου τοῦ σπηλαίου Κισσωτῆς συνίστανται ἀπὸ ἓνα παραπέτασμα, ὡς ἀνάγλυφον αὐλαίαν ἀρχαίου θεάτρου, ἓνα σταλαγμίτην εἰς μέγεθος καὶ σχέδιον ἀνεστραμμένης κολυμβήθρας, ἓνα σταλαγμίτην ὁμοιάζοντα με ἔμφορτον ἄλωνι σιτηρῶν, δύο ἐμπροσθίους πόδας λέοντος, ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων, με γωνίαν κλίσεως 45°, μίαν «ἀποθήκην ἐρημητικῶν καὶ βολιδοφόρων βλημάτων πυροβολικοῦ διαφόρων διαμετρημάτων» ἐξ ὀρθίων σταλαγμιτῶν, δύο συμπληγάδας πέτρας, παρὰ τὸ τέγμα τοῦ σπηλαίου, μήκους 15 μ. καὶ ὕψους 7—8 μ. συγκλινουσῶν ἐλαφρῶς πρὸς τὴν βάσιν των, πού ἀπέχουν ἀλλήλων 0,5—06 μ.

Τὸ ὄλικὸν μῆκος τοῦ κυρίου ἄξονος τοῦ σπηλαίου Κισσωτῆς εἶναι 235 μ. Εἰς αὐτὸ δέον νὰ προστεθοῦν τὰ 245 μ. συνολικοῦ μήκους τῶν διαδρόμων.

Βιοσπηλαιολογία.

Εἰς ἀπόστασιν 65 μ. ἐκ τῆς εἰσόδου, ὅπου καὶ διευσδύει ὀλίγον φῶς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, λόγῳ τοῦ ρήγματος τῆς ὄροφῆς, ἴδομεν μίαν νυφίτσαν.

Εἰς ἀπόστασιν 130 μ. ἴδομεν μικρὸν ἔντομον, τοῦ ὁποῖου τὸ σῶμα ὁμοίαζε με φρυσιέκι Αἰγίνης, μήκους 10—15 χλστμ. Εἶχε δύο πόδας μήκους 30—35 χλστμ.

μὲ ἄρθρωσιν εἰς τὸ μέσον περιήτου. Οὐδεμίαν ἀντίδροσιν παρουσίασεν εἰς τὸ φῶς τῶν ἠλεκτρικῶν φανῶν. Ἀπέφυγε ὅμως τὴν σύλληψιν ἐκτινωσόμενον εἰς ἀπόστασιν 2—3 μ. εἰς κάθε μας προσπάθειαν.

Ἐντὸς τοῦ σπηλαίου διαβιοῦν πολυάριθμοι νυκτερίδες.

Τουρισμός.

Τὸ σπήλαιον Κισσωτῆς εἶναι γενικωτέρου τουριστικοῦ ἐνδιαφέροντος, λόγῳ τοῦ μεγέθους του καὶ τῆς ποικιλίας τοῦ ἐντυπωσιακοῦ σταλακτιτικοῦ του διακόσμου.

Σύνδρομα στοιχεῖα τοῦ τουρισμοῦ: Ἡ πρὸς νότον τοῦ σπηλαίου περιοχὴ θὰ καταστῇ συντάμως μεγάλη τεχνητὴ λίμνη ἐκ τῶν ἔργων τῆς ΔΕΗ, εἰς τὸ ἄκρον τῆς ὁποίας θὰ φαίνεται καταποντισμένον τὸ μεγαλύτερον τμήμα τοῦ χωρίου Πρεβέντζα.

Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ σπηλαίου δύναται νὰ συνδυασθῇ μὲ ἐπισκέψεις τοῦ ὑδροηλεκτρικοῦ σταθμοῦ Καστρακίου, τοῦ ἀρδευτικοῦ φράγματος Ἀχελώου καὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν χώρων τοῦ Στράτου, πρωτευούσης τῆς Ἀχαρνανίας κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου. Δύναται δὲ νὰ συνδυασθῇ καὶ μὲ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μεταλλικῶν πηγῶν Πρεβέντζης δι' ἱαματικὰς χρήσεις.

Σπήλαιον Δ. Μπαλαμπάνη Α. Μ. 3543

Τὸ σπήλαιον Δ. Μπαλαμπάνη εἶναι ὡς ὄρθιος κῶνος, μὲ διάμετρον βάσεως 20 μ. καὶ ὕψος ὄροφῆς 8 μ. περίπου. Ὁ κύριος ἄξων του κατευθύνεται πρὸς 330°. Συνεχίζεται πρὸς 240° μὲ ὄρατον μῆκος 8 μ. καὶ βάθος 3 μ.

Σπήλαιον Δ. Ἀγγελῆ Α. Μ. 3544

Τὸ σπήλαιον Δ. Ἀγγελῆ εἶναι μία κυκλικὴ αἴθουσα διαμέτρου 30 μ. καὶ ὕψους ὄροφῆς 4 μ. π. μὲ κύριον ἄξονα πρὸς 50°. Συνεχίζεται μὲ διαδρομὰς μήκους 15 μ. καὶ 50 μ. καὶ ὕψους ὄροφῆς 0,40—1 μ. πρὸς 30° καὶ 110°. Ἀπὸ τῆς εἰσόδου του πρὸς 140° ὑπάρχει ἕτερος διάδρομος μήκους 15 μ.

Σπήλαιον Δ. Ἀγγελῆ (Β) Α. Μ. 3545

Ἐχει μῆκος 110 μ. περίπου καὶ ὕψους ὄροφῆς 0,5—2 μ., μὲ δάπεδον συνεχῶς ἀνηφορικὸν καὶ καλυμένον ἀπὸ αἰχμηροὺς ἀσβεστολίθους, ἕνεκα τοῦ ὁποίου ἡ πορείας ἐντὸς αὐτοῦ εἶναι ἀρκετὰ ἐπιπονος καὶ ἐπικίνδυνος δι' ὀλισθήματα καὶ πτώσεις.

Παρουσιάζει ὀλίγους μακαρονοειδεῖς σταλακτίτας λευκοῦς.

Ἐντὸς αὐτοῦ ἡ μαγνητικὴ βελόνη ὑφίσταται συνεχεῖς ἀποκλίσεις. Εἰς ἀπόστασιν 70 μ. ἀπὸ τῆς εἰσόδου του αὕτη ὑφίσταται σταθερὰν καὶ ἰσχυρὰν ἀποκλίσιν 180° πρὸς νότον.

Τὴν 7ην ὥραν τῆς 4.6.1962 ἡ θερμοκρασία ἀέρος τοῦ σπηλαίου ἦτο 20° Κ., ὅταν ἡ θερμοκρασία τοῦ ἐξωτερικοῦ ἦταν 26°. Τὴν 13ην ὥραν τῆς ἰδίας ἡμέρας αἱ ἀντίστοιχοι θερμοκρασίαι ἦσαν 15° καὶ 31° Κ.

Τὸ σπήλαιον αὐτὸ χρησιμοποιεῖται ὡς ψυκτικὸς χῶρος ἀποθημεύσεως καὶ ὀριμάνσεως γαλακτοκομικῶν προϊόντων ὑπὸ τοῦ κτηνοτρόφου Δ. Ἀγγελῆ.



Εἴσοδος ἐκ τῶν ἔσω τοῦ ἀνωλύμου σπήλαιου Πρεβέντζας.

Φωτ. Λ. Γερομήτσου

Ἄνωλυμον Σπήλαιον Α. Μ. 3546

Ἡ εἴσοδος του εἶναι ὡς κατακόρυφος πίεμεὺς κίρκου, μὲ μῆκος χορδῆς 11 μ. καὶ ὕψος ὀροφῆς 4 μ., κατευθύνεται πρὸς 310°. Ἐχει μῆκος συνολικῆς διαδρομῆς 85 μ. π.

Ἐχει μίαν αἰθουσαν διαστάσεων 50 X 25 μ. ἡμικυκλικήν, ἡ ὁποία παλαιότερον, ἀγνωστον τότε, ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς κρυφὸν ἐλαιοτριβεῖον, ὡς μαρτυροῦν τὰ ἐντὸς αὐτοῦ παλαιὰ τεμάχια λιθίνου ἐλαιοτριβεῖου.

Σπήλαιον Δ. Ἄγγελῆ (Γ) Α. Μ. 3547

Ἡ εἴσοδος του ἔχει βάθος 4 μ. καὶ μέγιστον ὕψος ὀροφῆς 25 μ. Συνεχίζεται πρὸς 10° καὶ 330° μὲ συνολικὸν μῆκος 70 μ. π.

Σπήλαιον Ἰ. Μπαλαμπάνη Α. Μ. 3548

Εἶναι μία ἐπίπεδος αἰθουσα διαστάσεων 60 X 20 μ. μὲ ὕψος ὀροφῆς 8 μ. καὶ μὲ κύριον ἄξονα πρὸς 160°. Χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν θερινὴν μεσημβρινὴν ἀνάταυσιν αἰγοπροβάτων.

Σπήλαιον Χολιαστῆρι Α. Μ. 3549

Ἐχει μῆκος 70 μ. μὲ πλάτος 20 μ. καὶ ὕψος ὀροφῆς 1—5 μ. Τὸ δάπεδόν του εἶναι συνεχῶς κατηφορικὸν μὲ δγκολίθους ἐκ πτώσεων. Παρουσιάζει ἀρκετὸν εἰς ἔκτασιν καὶ ὄγκον σταλακτιτικὸν διάκωσαν, φαιοῦ κυρίως χρώματος.